

DARBININKAS

Lietuvos nacionalinė
M. Biržiūto
biblioteka

XLV NR. 46

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 21, 1960

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Dabar į propagandos eilę ateina nusiginklavimo reikalai

Sąjungininkai spaudžia Ameriką duoti kontrapasiūlymą. Iškvieistas Eatonas

Zenevoje birželio 16 paaikėjo, kad nusiginklavimo konferencija vėl akligatvyje. Kitaip ir būti negalėjo. Akligatvyje ji buvo jau anksčiau. Tikėjosi, kad Paryžiaus konferencija iš jo ištrauks. Tam ir pastarimus Zenevoje buvo pertraukę iki balandžio 28. Išsi-

Dr. S. A. Bačkis Amerikoje

Lietuvos buvęs atstovas Paryžiuje dr. S. A. Bačkis ir ponias birželio 20 United States laivu atplaukė į New Yorką ir tiesiai išvyko į Washingtoną, iš savo naują paskyrimo vietą, kur bus atstovybės patarėjas. Jų vienas sūnus pasilikio Paryžiuje, antras Romoje šv. Kazimiero kolegijoje studijuoja teologiją. Dr. Bačkis užsienių reikalų ministerijos tarnyboje išbuvo lygiai 30 metų, Paryžiuje 22 metus.

Paryžiuje atstovavimo pareigas numatė perimti. min. St. Lozoraitis. Laikinais reikalais tvarkysiais prof. J. Baltrušaitis ir buv. atstovybės sekretorius A. Liutkus. dabar kaip reikalų vedėjas.

Amerikos žydai sudėjo šiemet pasaulio žydų reikalams, ypač emigrantams Izraelyje, 33 mil. dolerių. — Vatikanas išleido dekretą, kuris draudžia kunigams persikelti iš pietų Amerikos į šiaurinę be nunciiaus sutikimo.

skirsčius iš Paryžiaus didiesiems, apsaugos sekretorius Gates manė, kad metas skirstytis ir iš Zenevos, bet prezidentas Eisenhoweris nesutiko. Taip lig šiol Zenevoje 10 valstybių delegacijos ir žaidė „nusiginklavimo“ partiją.

Sovietai žada dabar perkelti įstrigusį žaidimą į Jungtines Tautas. O Vakarai?

Vakarų valstybės (Amerika, Anglija, Italija, Kanada, Prancūzija) sutarė, kad Sovietų siūlomas nusiginklavimo projek-

tas nepriimtinas. Anglai nurodė: nepriimtinas siūlymas su pirmuoju nusiginklavimo laipsniu jau panaikinti užsienines bazes, kada Sovietai nori panaikinti tik Vakarų bazes, o palikti savo bazes. Prancūzų atstovas Jules Moch nurodė: nepriimtina Sovietų suprantama inspekcija, kada ji tegali inspektuoti tik jai nurodytus sandėlius ir dirbtuves, vadinas, turi tenkintis „pasyvia inspekcija“, o negali pati paieškoti slaptų sandėlių ir dirbtuvių.

Vakarai betgi nesutaria dėl savo taktikos: anglai ir prancūzai kritikuoja Ameriką, kad ji Sovietų pasiūlymą Amerika neturėjo paruošto kontrpasiūlymo. Jie sutinka, kad Sovietai siekia propagandos. Bet jie priekaištuoja Amerikai, kad ji davusi galimybę perimti propagandos iniciatyvą į savo rankas. Jie tebespaudžia Ameriką, kad dabar paruoštų savo pasiūlymą.

EICHMANO BYLA

Saugumo Taryba trečiadienį turi svarstyti bylą Izraelio, kuri apskundė Argentina dėl Eichmano pagrobimo. Iš gausių sovietinės spaudos pasisakyimų matyti, kad Sovietai pritari grobimui ir palaikys Izraelio pusę. Tačiau Izraelio politikai ruogastauja, kad gali pasilikti tik su Sovietais. Nors kiti tarybos nariai moraliai remia Izraelį, tačiau negali niekas paneigti, kad grobimas yra smerktinas. Ieškoma kompromiso.

AMERIKA AR JAPONIJA?

Kas iš tikrųjų atšaukė prezidento kelionę į Japoniją?

J. Alsop (NYHT) informuoja iš užkulisių, iš kur atėjo iniciatyva atšaukti prezidento Eisenhowerio kelionę į Japoniją. Esą daugiau kaip prieš dvi savaites Amerikos atstovui D. MacArthurui buvo įsakyta apsilankyti pas ministerį pirm. Kishi ir patarti jam, kad atšauktų prezidento Eisenhowerio kelionę. Kishi nurodinėjo, kad tai bus smūgis vyriausybei ir saugumo sutarčiai ir dėl to atšaukti negalima. Kai riaušės Japonijoje tęsėsi, MacArthuras gavo instrukcijas pakartoti sugestijas ministeriui pirmininkui iš naujo. Tada Kishi sutiko. Alsop priekaištuoja dėl to Hagerly, kad jo visa kelionė tik klaidinusi visuomenę.

Autorius atkreipia dėmesį ir į kitą faktą — kad pietų Amerikoje, Indijoje prezidentui Eisenhoweriui gerai sekėsi kelionė, nes Chruščiovas buvo davęs savo disciplinuotoms komunistų partijoms direktyvas elgtis pagal „Camp David“ dvasią. Dabar, kai „dvasios“ nebėra, kitoks yra ir prezidentui priėmimas. Esą valstybės departamento realistai politikai tai labai gerai žino.

Ko nori anglai

Anglų konservatorių ir darbiečių spauda ragina Ameriką, kad pripažintų kom. Kiniją. Tai jos išvados iš įvykių Japonijoje. Katalikų žurnalistų kongresas Katalikų žurnalistų tarptautinis 6 kongresas bus Ispanijoje 1960 liepos 6-10. Atstovų bus iš 24 kraštų. Paskutinis kongresas buvo 1957 Vienoje.

KOREJOJE PRIEŠ 8 METUS. Taip atrodo Eisenhoweris 1952 Korejoje, kada jis ten atvyko ir pažadėjo baigti karą. Ka as buvo baigias, U. S. o-reja ilko nesujungta. Dabar iš visų tolimųjų rytų pietų Koreja sutiko prezidentą su didžiausiu entuziazmu.

TYLUS SVEČIAS. Kardinolas Montini lankėsi Bostone pas kardinolą Cushingą.

Amerikoje lankėsi kard. Montini

Kardinolas Giovanni Battista Montini, 62 metų, lankėsi Amerikoje tyliai, be pasiskardėnimo. Atvykęs į New Yorką, toliau vyko į South Bend, Ind., kur jis buvo pagerbamas universiteto laipsniu, lankėsi taip pat Chicagoje, Bostone, Philadelphiaje, Washingtono ir išvyko į Braziliją.

Katalikų spauda skelbia, kad kardinolas pasisakęs atsargiai ir dėl kataliko kandidato į prezidentus. Esą kardinolas pasidžiaugęs augančia Amerikos katalikų įtaka, tačiau pareiškęs baimes, kad gali ateiti ryšium su prezidento rinkimais antikatalikiškos nuotaikos. Esą Vatikanas planuoja tolimiem laikam. Ir labiau džiaugtųsi, kad katalikas ateitų kitose generacijose negu dabar, jeigu dabar tai būtų susieta su politiniu ir religiniu įsijaudinimu.

Komunistai atsiliepi šūvių lytum

Komunistinė Kinija savo 1,200 šūvių. Bombardavo ir kitas dvi dienas. Nacionalinės Kinijos gynyba visai neatsakė. Prezidentas Eisenhoweris pamerkę kom. Kinijos bombardavimą, kaip „tipingą komunistinę agresiją“. Pareiškė, kad Amerikos politika dėl Kinijos nėra nė kiek pasikeitusi.

Slėptuvėje išbuvo dvi savaites

Pittsburghe buvo padarytas eksperimentas, kaip gyventojai gali išlaikyti bunkeryje oro pavojaus atveju ilgesnį laiką. Bunkeryje 12 — 20 pėdų didumo buvo uždaryti 30 vyrų, moterų, vaikų. Jie išbuvo 14 dienų be didesnio vargo. Turėjo kasdien po vieną galoną vandens. Jo gerokai dar liko. Duoto maisto teliko tik porai dierų. Neturėjo laikaščio, radijo, bet galėjo kortuoti, kiek tik norėta. Dalyviams sumokėjo po 100 dol. savaitei. Laikoma, kad eksperimentas pavykęs. Tačiau rezultatai nebūtų tokie pat, jeigu uždarytieji nežinotų, ar jie kada nors bus išgelbėti iš bunkerio.

POWERS, tėvas, prašo sūnų išleisti į šnipą Abelį.

JAV - JAPONIJOS SAUGUMO SUTARTIS ĮSIGALIOJO

Japonijoje įsigaliojo saugumo sutartis su Amerika birželio 18. Socialistų partija skelbia, kad ta sutartis neteisėta, ir jos nepriima. Laukiama Japonijoje parlamento paleidimo, kaip reikalavus socialistai, ir naujų rinkimų. Kishi būsias artimiausiu laiku pakeistas kitu ministru

pirmininku, spėjama, liberalų-demokratų lyderiu. Pagal Japonijos konstituciją įstatymas, priimtas parlamento, įsigalioja savaime, jei per 30 dienų senatas nepasiskaito kitaip. Socialistai labiausiai dūkstą dėl to, kad gegužės 20 parlamentas saugumo sutartį priėmė be jų.

be socialistų. Jie nutyli, kad patys dėl to buvo kalti. Jie užblokavo ir neįleido į parlamentą jo pirmininko, norėdami tokiu būdu sutrukdyti sutarties svarstymą. Tada socialistai buvo pašalinėti policijos jėga ne tik nuo parlamento, bet ir iš parlamento posėdžio. Tada ir buvo priimta sutartis per kelias minutes.

Amerika pasveikino Japonijos vyriausybę patvirtinus saugumo sutartį, tačiau didelio džiaugsmo po visų įvykių neparodė. Pagal tą sutartį Amerika įsipareigoja ginti Japoniją nuo agresijos ir gauna tam tikslui dar kitiems dešimčiai metų bazes Japonijoje.

Amerikos senatas saugumo sutartį patvirtins greičiausiai šių savaitę.

De Gaulle siūlymą Alžiras priims

Ko klausyti? Alžiro sukilėliai svarstė: geriau eiti su artimiaisiais kaimynais ar su tolimiaisiais talkininkais

Prancūzijos prezidento de Gaulle pasiūlymas, paskelbtas prieš savaitę, Alžiro sukilėliams sukėlė didelį galvosūki. Prezidentas pasiūlė sukilėliams atvykti į Paryžių tartis dėl taikos. Iš vienos pusės kom. Kinija spaudžia sukilėlius atmesti de Gaulle siūlymą. Kinija žadėjo daugiau materialinės ir moralinės paramos. Sukilėlių tariamai vyriausybei, kurios delegacija lankėsi Kinijoje, Kinijos komunistai padarė didelį išpuolį; Maskva jiems taip pat pažadėjo paramos. Iš kitos pusės kaimynai Tunisas ir Maroko spaudžia alžiriečius priimti de Gaulle siūlymą. Abeji kaimynai su baimė žiūri į augančią Kinijos komunistų įtaką Alžiro sukilėlių tarpe.

Vienu sakiniu:

Amerika birželio 18 atsakė Kubai tuo patim: išvarė du Kubos diplomatus už šnipinėjimą. — Japonija susirūpinusi Japonijai padidėjusiu šaltumu pasaulio opinijoje. — Amerikoje gegužės vidury bedarbių buvo 5 procentai — 201,000 mažiau nei balandyje. — Nusiginklavimo konferencijos Amerikos delegacijos pirmininkas Eaton birželio 18 parvyko į Washingtoną instrukcijų dėl naujų kontrpasiūlymų. — Maskvos radijas pranešė, kad pietų rytų Gudijoje rasta naftos.

Astronomai priėjo išvadą, kad apie saulę sukasi satelitas, kuris turėjo būti paleistas iš kurios kitos planetos. — Lenkija taip pat remia Izraelį byloje su Argentina dėl Eichmano. — Argentinos prezidentas Frondizi sutiko išduoti Eichmaną, bet prieš tai jis turi būti grąžintas Argentinai. — Amerikos turistų pernai Sovietuose lankėsi 12,000, šiemet numatoma 15,000. Sovietų turistų Amerikoje pernai 200, šiemet 1,000.

Kuba išvarė du Amerikos diplomatus — jie kišėsi į „vindaus politiką“. — U-2 lėktuvo lakūno. Powers tėvas rūpinasi, kad Sovietų šnipą Abelį iškeistų į jo sūnų.

Amerika atsakė azylij New Yorke jūrininkas Julius Szlajmer iš Lenkijos laivo pabėgo ir prašė Amerikos azylio. Imigracijos pareigūnai jį grąžino į laivą, laikydami dezertyru.

PO VESTUVINĖS KELIONĖS. Princesė Margarita ir Anthony Armstrong - Jones grįžo šeštadienį iš vestuvinių kelionių į Portsmutho uostą.

PIRMIEJI ATSLIEPIMAI

Po Paryžiaus prezidentas susilaukė daugiau simpatijos, po Japonijos istorijos — kritikos

GERAI, KAD TAIP

Gerai, kad atšaukė... Tokia mintį išreiškia N.Y. Times vedamojo pirmieji žodžiai: „Palengvėjimo jausmas, be abejo, buvo pirmą reakcija daugumai amerikiečių dėl žinios, kad prezidento kelionė atšaukta.“

TAČIAU ĮVYKO VAKARAM

N. Y. Times tešia: „Palengvėjimo jausmas negali mus priversti užmerkti akis prieš faktą, kad laisvąjį pasaulį ištiko didelis politinis, psichologinis, propagandinis pralaimėjimas.“ Kongrese narių tarpe tokis pat įsitikinimas. Įvykiai nesustos. — Naujas siekiamas žingsnis — išstumti Amerikos bazes. Gal net pasiekvius Maszkvos ir Peipingo pagalba „Japonijos liaudžiai išvaduoti.“

KAS KALTAS?

N. Y. Times ir kiti stengia-

si prašnekti į Japonų tautą, kad jie sau kenkia, nes Amerika reikalinga Japonijos saugumui... Tuo įtikinėti japonus yra klaidingas kelias. Ne japonų tauta už tai atsakinga.

Prez. Eisenhoweris, min. pirm. Kishi, respublikonai, demokratai, spauda, vienirgai kaltino „mažą, gerai disciplinovatą komunistų kadro grupę, tiesiogiai iš Maskvos instruktuojamą“. Kongreso nariai piktnesosi „komunistų begėdiškos formos šantažavimu“ (Johnson), „komunistų žiaurumu“ (Dirksen).

Tokis pasipiktinimas tai akių užmerkimas prieš tiesą. Tai pasipiktinimas šuneliu, kuris atėivui ar praeiviu karda į pakinkius. Ne šuo kaltas, kad jis loja ir kanda, ir teismas ne šunį už tai baudžia, bet šeimininką, kam šunį laiko palaidą. Moraliai kaltas ir tas, kuris prikalbėjo šeimininkui, kad šuns nemištu.

Komunistas nebūtų komunistas, jei jis nesiektų nuversti valdžios ir nevartotų tam smurto, apgaulės, melo. To reikalauja jo „tikėjimas“. Ne jis kaltas, bet toji vyriausybė, kuri jam leidžia smurto imtis pagal svetimos valstybės direktyvas. Suo tarpu kalta Japonijos vyriausybė. Kalti tie vakariečiai, kurie atkėlė į Japoniją tokį iškreiptą, sužalotą demokratijos supratimą. Kalti ir amerikiečiai, kurie flirtų su komunizmu veda. Ką pasėjo, tą ir priau-na.

AR PABUS?

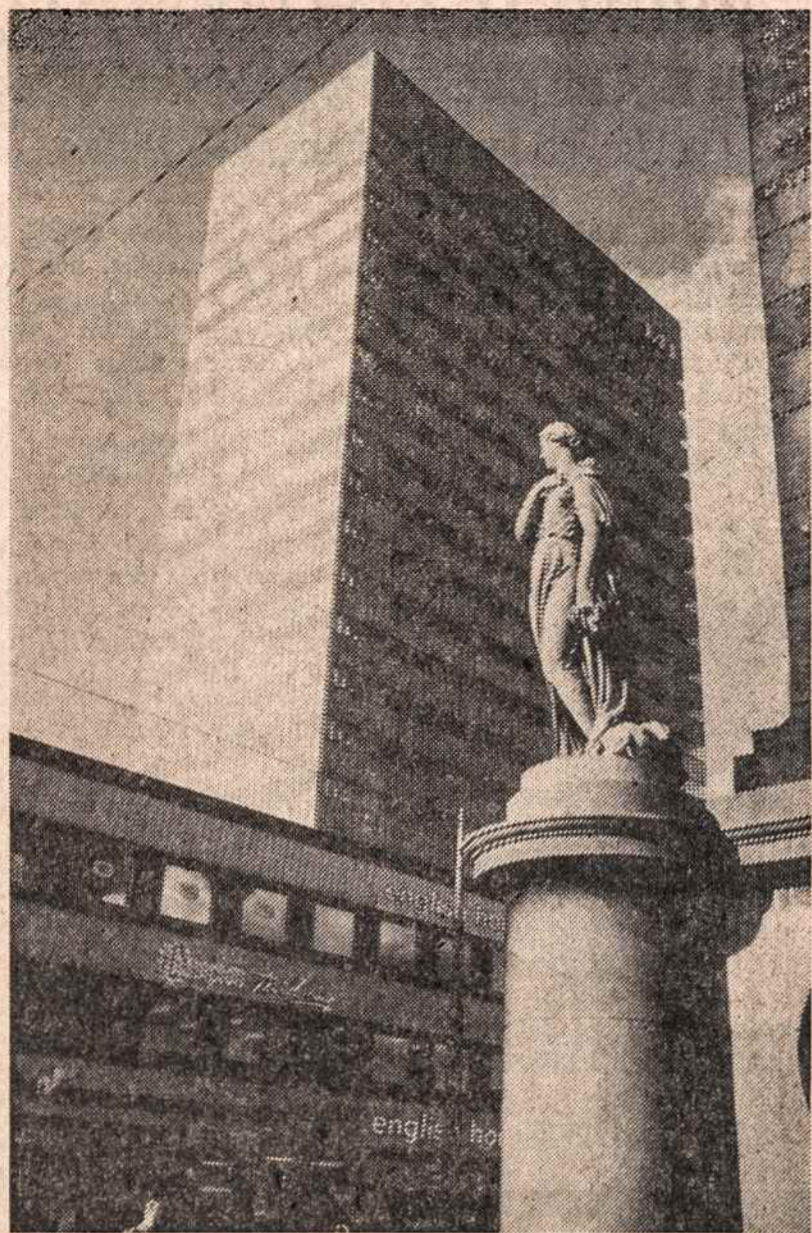
Daily News vedamajame: „Laisvojo pasaulio pakrikimą, apatią ir nepajėgumą sauges apsaugoti liudija tokis pasakymas Associated Press pranešime iš Tokyo: — Japonijos vyriausybė galėtų lengvai pašalinti minią iš gatvių, jei ji turėtų kiek spaudos ir visuomenės paramos tvarkai atstautyti. Bet policija nenori vartoti visos savo jėgos, nes ji bijosi, kad tai bus panašu į prieškarinės Japonijos policijos brutalumą. O vyriausybė net daugiau vengia šauktis kariuomene, nes bijosi, kad neatrodytų veikianti, kaip Japonijos senieji militaristai.“

Laikraštis po pasiteisinimo padaro išvadą, kad iš tokios vyriausybės mizerijos tėra tik kelias arba i faizmaz arba i komunizmą. Palikdamas Japonijos klausimą, laikraštis ragina, kad Amerika su savo sąjungininkais ar viena i smūgi atsakytų smūgiu, nes priešas jau yra ne prie vartų, bet pačiuose vartuose. Prieš penkeris metus gen. Sarnoff ragino sudaryti geriausiu protų štabą šaltajam karui. Panašų planą kėlė W. R. Hearst ir Pasiiulymai priimti „dėmesin“ ir apkloti duikem. Herbert Hoover apie tą patį laiką ragino vartyti Sovietus ir jų satelitus iš Jungtinių Tautų. Kam laikyti tuos šnipus šioje žemėje tariamai kaip taikos diplomatus, kai tuo tarpu visi žino, kokios jų misijos.

„Yra laikas pabusti, yra laikas pažinti savo priešų charakterį.“

New Yorko spaudoje

vėl rašoma apie užpildinėjimus ir kaltinami Wagneris bei policijos komisaras Kennedy, kad nesiiama priemonių. Desperacijos pagauti žmonės lygina New Yorką su Tokio: Tokio valdžia nepajėgia suvaldyti studentų riaušiu, New Yorko valdžia paauglių chuliganizmo.

KOPENHAGA. Auksčiausias pastatas Skandinavijoje, naujas SAS višbutis. Priekyje — dalis paminklo baudžios panaikinimui atminti.

SAVIEJI KALBASI SU SAVIAISIAIS

Keleivis birželio 1 kalbėjosi su Darbu. Darbe paskelbtus A. Šalčiaus samprotavimus apie Lietuvos okupacijos pripažinimą, apie rusifikaciją, laisvojo pasaulio lietuvių organizacijas... Keleivis griežtai ir niekinamais žodžiais pasmerkė. Kaltino net, kad „savo straipsniu A. Šalčius įkvėpimo ieškojo ir gavo Sovietų Rusijos ambasadoje“.

SPAUDA

Pasmerkė ir Darbo žurnalo redaktorius J. Kiznio prierašą prie Šalčiaus straipsnio — išvadino jį Darbo redaktoriaus „chamišku išsišokimu“.

Dėmesio verta, kad Keleivis yra socialdemokratų leidžiamas laikraštis; Darbas yra socialdemokratų leidžiamas žurnalas. Dėmesio verta taip pat, kad atsiliepė ir Laisvė, komunistų laikraštis birželio 7, sakydama: „Jei visa tai A. Šalčius pasakė, tai jis pasakė tiesą ir už tai turi būti pagirtas“.

PASIKALBĖJIMAS APIE J. DEKSNĮ

Dirvoje rašytojai ir skaitytojai susikibo dėl J. Deksnio, kurio „išpažintis“ buvo paskelbta Tiesoje 1960 vasario 20. Ją čia pakartojo lietuvių komunistų spauda Amerikoje. Laisvoji spauda nuo to susilaikė ir komentarų vengė. Gausius komentarus paskelbė tikrai Dirvoje St. Zymantas, o ypačiai Br. Raila, per eilę numerių aiškindamas J. Deksnio charakterį, patriotizmą, žygius į Lietuvą, susitikimus su Vliko žmonėmis, jo pažūras; skelbė jo laiškus, o visą jo „išpažinties“ redakcija primetė sovietiniam saugumui.

Dirvos skaitytojai Pr. Narvydas ir J. Rumša pasipiktino tokiu J. Deksnio pasisakymu atskleidimu ir pavadinimu tai kenkimu J. Deksniiui, patarnavimu bolševikams.

Birželio 13 V. Rastenis stojo teisinti Zymanto ir B. Railos. Esą bolševikai norėję tuo sudaryti dokumentą ateičiai ir dar norėję, kad lietuvių laikraščiai persispausdintų ir rašytų apie „išdaviką“. Gerai, kad St. Zymantas ir B. Raila atsakė į tą bolševikų norą sudaryti dokumentą ateičiai, jog lietuvių laisvės kovų istorijoje atsirado Kleščinskis nr. 2 (Rusijos generolas, tarnavęs Lietuvos armijoje ir šnipinėjus rusams). Dabar sudarytas dokumentas, kad J. Deksnys tokis nebuves.

Kitą pažiūrėjo komunistinė Laisvė. Birželio 7 iš visos tos polemikos ji pasirinko tuos momentus, kurie galėjo jai „pa-

tarnauti“, būtent, kad B. Railai „ar kam kitam rašes (Deksny), jog fašistinių banditų Lietuvoje siautėjimas, žudymas nekaltų žmonių negalėjo būti pateisintas. Bet tokios taktikos laikytis reikavo prel. Krupavičius kaip Vliko pirmininkas ir jo politikos vairuotojai“.

Taigi, komunistam patarnavo polemika tuo tarpu tiek, kad parodė, jog Deksnys buvęs priešingas partizanų kovai Lietuvoje; kad tos kovos reikalavęs Krupavičius; kad už kraujo liejimą atsakingi tie esą Vakaruose... .

Tai paskutinis tvirtinimas, tai sena Tiesos giesmė. Kas ją nori kartoti, pasiremdamas J. Deksnio „išpažintim“ ar jo laišku posakiais, tai „patarnaus bolševikams“. Kas nori kelti J. Deksnio aureolę, geriau tai darytų neliesdamas kitų asmenų ar įstaigų, nes gali būti taip pat „dokumentų“, kurie J. Deksnio laišku teigimus pastatys labai kontraversinėje šviesoje.

PASIKALBĖJIMAI APIE RUSUS LIETUVOJE

Pasikalbėjimas pagaliau tarp dviejų buvusių Lietuvoje — tarp Jokūbo Stuko ir Rojaus Mizaros.

Ateina jos didenybė princesė

Lietuvis fotografas Skardina vijos karalių rūmuose

Birželio 6 „Newsweek“ numeryje radau tris Skandinavijos princeses. Po nuotraukomis pažymėta, kad tai fotografuota Vyto Valaičio, kuris dirba tame pačiame žurnale.

Princesės atskrido į Ameriką sprausminiu Scandinavian Airlines System lėktuvu per šiaurės ašigali tiesiai į Los Angeles. Ta proga jos ir pristatomos amerikiečių visuomenei.

Tai savotiška oro linijos reklama. Tai mane mažai domina. Įdomiau, kaip Vytautas Valaitis, lietuvis fotografas, pateko į Skandinavijos karalių rūmus ir nufotografavo princeses. Susitikom prie kavos puoduko.

Pasirodo, ieškodama reklamoms, SAS linija, dar balandžio 23 pasiuntė į Skandinaviją „Newsweek“ žurnalo reporterį ir fotografą Vytautą Valaitį.

Tai buvo pirmas lietuvis fotografas, kuris pasiekė karalių rūmus ir fotografavo princeses.

DANAI NEĮSILEIDZIA

Iš New Yorko nuskrido tiesiai į Kopenhagą, Daniją. Tikėjosi, kad bus užsakytas pasi-

matymas su princese. Pasirodo — nieko. Reikėjo patiemis eiti į karaliaus rūmus.

Nuvyko pas karaliaus rūmų kanceliarijos viršininką. Zmogus malonus ir mandagus, pastatė ispaniško vyno, bet pareiškė, kad princesės nėra namie. Ji sosto įpėdinė, tai ypatingai saugoma nuo įvairių žurnalistų. Ją fotografavo tik rūmų fotografas. Užsieniečiui dar nebuvo tekę prieiti.

Svečiai amerikiečiai ėmė dretintis, prašyti Kanceliarijos viršininkas pasisaukė karaliaus brolių iš miesto, kad jis tarpininkautų. Bet ir karaliaus brolis buvo kietas. Vis dėlto leidosi perkalbamas ir paskambino telefonu karalienei. Iš ten gavo — ne, ne! Tik po ilgų derybų susitarė, kad jie nueis pas rūmų fotografą ir pasirinks princesės nuotrauką. Jei neras tinkamos, tai vėl grįš.

Pas rūmų fotografą nieko gero nerado. Grįžė pas kanceliarijos viršininką, derybas baigė tokia sąlyga: jei leis fotografuojamas Norvegijos ir Švedijos princesės, tai tada žiūrėsime... .

PAS NORVEGIJOS PRINCESĖ

Nieko nebeliko kaip sėsti į lėktuvą ir skristi į Oslo, Norvegijos sostinę. Ten prisistatė užsienių reikalų ministerijai pas spaudos referentą, kuris tuojau sutvarkė reikalus, ir Vytautą Valaitį nuvežė už miesto į karaliaus vasaros rezidenciją. Nuvedė į vieną kambarį, kur jis išsistatė savo aparatų. Pirma kartą savo gyvenime susitiks princesė. Tad galvojo, kad ji ateis su palyda, kad iš anks-

to bus pranešta: ateina jos didenybė princesė Astrida... . Bet į kambarį įėjo mergina su apsiaustu ir saulės akiniais. Įėjo ir tiečiai angliškai pasakė: Keturiasdešimt minučių... . Tai ir buvo Astrida. Nei gražuolė, nei ką, bet simpatinga.

Princesė išėjo persirengti. Kambaryje atsirado jos palydovė. V. Valaitis ją nustebyno pasisakydamas, kad jis lietuvis, o ne koks „amerikonas“. Princesė atėjo apsirengusi mėlynu šerkeliu, su karoliais, veidas įdeges saulėje. Princesė domėjosi ir fotografu ir foto aparatais. Susidarė draugiška nuotauka.

Norėjo nufotografuoti su tiera ant galvos, kad būtų išpūdingesnė spalvota nuotrauka. Pasirodo, tarnaitė išėjusi ir užrakiniš visas tias ir brangenybes. Princesė ir labai norėdama negalėjo pasipuosti žerinčiu vainiku.

— Tai gal turite šuniuką? — paklausė Valaitis. Buvo šuniukas, jaunas, prieš porą tik dienų atsiradęs rūmuose. Tada buvo kas fotografuoti. Reikėjo gi nuotauką išgauti.

ŠVEDIJOJE

Iš Oslo išskrido į Sotckholmą. Čia viskas sekėsi daug sklandžiau. Atrodė, kad iš anksto buvo pranešta rūmams apie jų atsilankymą. Vienas kanceliarijos pareigūnas nuvedė į rūmus ir liepė pasirinkti salę, kur patogesnė. Atsirado ir princesė Margaretha. Princesė gražuolė. Jai nebūtų karalaitė, būtų aristė ar modistė. Apsirengusi buvo tamsiai žaliais drabužiais. Pasakė: fotografuokite, kol pa-

KARALIAUS rūmų sargyba Kopenhagoje.

vargšiu. V. Valaitis negailėjo komplimentų jos šypsenai, tai nuotaikos netrūko.

VĖL Į DANIJĄ

Iš Stockholmo vėl grįžo į Kopenhagą. Dabar rūmų kanceliarijoje be didelio vargo priėjo ir galėjo fotografuoti sosto įpėdinę princesę Margrethę. Su ja nebuvo jokios palydovės. „Tiek daug reikia padaryti, o tiek maža laiko“ — pareiškė ji. Fotografui davė tik 4 minutes. Įsitraukus į tą „zaismą“, užtruko 15 min. V. Valaitis turėjo progos pasakyti, kad jis lietuvis, kad jo tėvynė okupuota.

Kopenhagoje išbuvo tris dienas. Turėjo progos stebėti gražų miestą, kur žmonės daugiausia važinėja dviračiais. V. Valaičiui buvo daug progos pasisukinėti su savo kamera ir nuimti retų vaizdų. Kelionėje išbuvo 10 dienų. Parskridę parėngė žurnalui medžiagą, kuri pasirodė birželio pradžioje. „Newsweek“ žurnalas dar išleidžia Tolimųjų Rytų ir Europos laidas. Tose laidose princesės buvo idetos viršeliuose. Amerikinėje laidoje pasitenkinta nuotraukomis tik tekste. A. K.

Opinijos tyrimas parodė, kad Amerikoje 4 procentai paklaustųjų nieko nebuvo girdėję apie U-2 lėktuvo nušovimą gegužės 1.

Gerai informuotoje šalyje

Lietuviškų produktų:
DUONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ
PETRO LISAUSKO
krautuvė
64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087
Primami užsakymai vestuvėms ir pobūviams
Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės
INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

Tel.: APplegate 7-0349 Sav. V. ZELENIŠ
BANGA TELEVISION
34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
NAUDOKITĖS PROGA!
• Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
• 40% nuolaidos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
• Dideli atpigūnimai aukščiausiai įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI
Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniu
Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko
Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

MARINAS BUVO DRAUSMINGAS IR PATIKIMAS FOTO MĖGĖJAS

ORLOVAS ŠVEDIJOJE (5)

Uždaviniui įvykdyti tuojau buvo proga. Ledlaužis „Ymer“, kuriame tarnavo marinas Anderssonas, išplaukė į Baltijos jūrą. Anderssonas kelionėje kartojto mintinai išmokus uždavinius:

1. Iširti smulkiai įtvirtinimus Norbotten pakrantėse: čia yra labai svarbūs Švedijos rūdos sandėliai.

2. Iširti uosto įtaisymus ir pakrantes, kiek jos tinkamos išsikelti: jos turi būti netoli aerodromo ir geležinkelio linijos.

3. Patirti viską apie Boden tvirtovę: čia yra apsauga Lulea uostui ir hidroelektrinei jėgaini.

Kad nesukeltų įtarimo, Anderssonas jau seniau dėjosi aistringas fotografas mėgėjas.

cialaus leidimo jai lankyti. Atsitiktinumas Anderssonui pagelbėjo. Vieną dieną iš Boden tvirtovės atvyko karininkai į ledlaužį. Anderssonas patsebėjo, kad jie kalbėjo su ledlaužio kapitonu ant denio. Šnipas tuojau sumetė: pasisaukė keletą savo vyrų ir paaiškino jiems, kad reikia kai kas pataisyti laivo stiebe. Paaiškines pats tuojau įsikorė į stiebą ir ten krapsčėsi, atidžiai klausydamas, ką apačioj karininkai kalba. Anderssonas girdėjo, kaip karininkai pakvietė kapitoną atvykti į tvirtovę gal net su trim palydovais, kuriuos jis pasirinko.

Tą patį vakarą Anderssonas prisistatė pas kapitoną.

„Pone kapitone, pakeliui, kai plaukėm, aš padariau keletą gerų nuotraukų“. Ir jas padėjo prieš kapitoną ant stalo. „Bet tik vėliau prisiminiau, kad uosto įtvirtinimų ir panašių dalykų negalima fotografuoti. Gal pažvelgsite į nuotraukas ir pa-

sakysite, ar aš galiu jas pasilaikyti“.

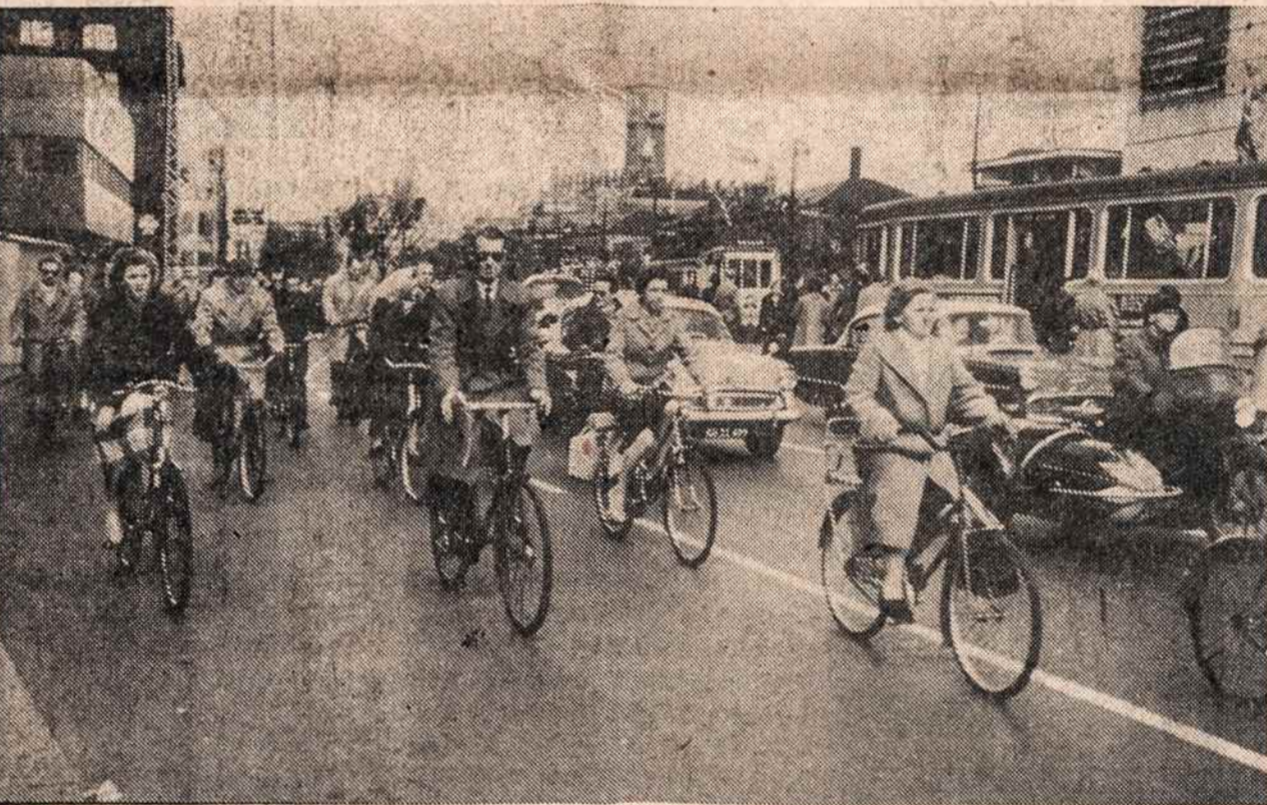
Drausmingas marinas negalėjo nepatikti kapitonui. Kapitonas konfiskavo nuotraukas, bet tas vyras tikrai puikus. „Už jūsų korektiškumą jūs esate vertas įvertinimo. Rytoj vyktu su pora karininkų į Boden tvirtovę. Galite mus, Anderssonai, palydėti. Pasiimkit ir foto aparatą. Tik žinoma filmas turėsit taip pat atiduoti“.

Anderssonas pasiekė, ko norėjo. Manė, kad rytojaus diena bus jo šnipinėjimo viršūnė. Kai Anderssonas su kapitonu ir kitais karininkais grįžo iš tvirtovės į ledlaužį, jis pasirė išsamų raportą apie tą tvirtovę, kuri buvo didžiausia kliūtis Galimam Sovietų invazijai iš Suomijos pusės.

Orlovo uždaviniai buvo atlikti. Rūpestingas agentas dar savanoriškai ryžosi duoti savo viršininkui priedo — informaciją apie Švedijos radaro sistemą. Stockholme marinų mo-

kykloje Anderssonas buvo skaitęs paskaitas apie radarą, apie elektronų vartojimą. Dabar laivo karininkam jis pareiškė, kad norėtų šią kelionę išnaudoti ir geresnėm studijom apie radarą, kad mokykloj geriau galėtų paskaitas parauoti. Laivo vadovybė jam sudarė sąlygas aplankyti prakrančių radaro stotis. Ta proga draugiški karininkai leido jam apžiūrėti ir požemius, kuriuose buvo sukrautos benzino, alyvos atsargos, skirtos marinam ir armijai.

Su visom tom informacijom marinas Anderssonas iškopė iš laivo Stockholme. Galėjo labiausiai didžiulis savo šnipinėjimo vaisiais, už kuriuos Maskva jam galėjo pažadėti daugiau nei leitenanto laipsnį. Kitą dieną jis sėdo ant dviračio ir nuvyko prie vienos mokyklos. Ten paliko dviračį tik su trumpu pranešimu. „Turiu atsakymus į visus 4 klausimus. Po valandos tuo dviračiu jau važiuo Orlovas. (bus daugiau)

DVIRACIAI po darbo užplūsta Kopenhagos gatvės.

KŪRYBOS PRIEDAS

Lietuvių liaudies menas

Paskutiniuosius kelias „atodre-
kio“ metais pasirodė Lietuvoje
penkios lietuvių liaudies meno
knygos kai šeštoji, sakralinei
architektūrai skirta, jau užkliu-
vusi. Visos šios išėjusios knygos
yra nuotraukų knygos ir didelio,
paprastai meno leidiniams
skirto, formato. Joms parašyti
tik labai trumpi įvardai lietuviškai
ir rusiškai; taip pat pridėti
ir rusiški turiniai su trumpais
atskirytų daiktų aprašymais. Pas-
kelbtoji medžiaga daugiausia
surinkta dar prieš 1940.

MEDŽIO DIRBINIAI I

Tokiu vardu išleista 311 psl.
fotografijų knyga su 571 nuotrauka.
Tai vis verpstės, prieverpstės,
audimui šaudyklės, spragsčiai, kultūvės,
rankšluostinės. Visa tai susiję su
audiniais, audimu ir tt.

Duota 85 verpstės ar jų raš-
tuotos dalys. Daugiausia jos
ornamentuotos saulutėmis, da-
gialapėmis žiedų žvaigždėmis,
augalų ir gvulių ornamentais.
Neduta audinių rašto, kurio
buvo pagražinamos verpstės
lentelės ištisai. Tokį audinių
rašta tegalima žiūrėti tik
42 paveikslu antronoje dalyje.
Šios verpstės labai plačiai bu-
vo išplitusios apie Pakruojį,
Klovainį, Vabalninką. Sako, kad
jū buvo ir Vilniaus krašte apie
Valkininką. Audinių rašto verps-
tėse aiškiai matyti eglutės, mi-

AD. NARIMANTAS

liškas, diminis, servietinis, juostų
ar kaišytinių žiedų ornamentas.

Toliau knyga duoda kelius
stačius ir gulsčius ratelius ir
labai gausiai prieverpčių. Šiose
prieverpstėse matyti jau roko-
koko pamėgdžiojimas, atėjęs iš
dvarų ir miestų. Ir drožimo
technika nauja. Yra labai gra-
žių audimo ir mezgimo šau-
dyklių, šėivų. Bet įdomiausias
tai lazdelės audeklui ištempti
(čia pavadintos sprąstys). Apie
Biržus buvo vadinama sprud-
kiais. Jos kartais gražiai orna-
mentuotos ir juostų raštu (žiūr.
399 iš 1899 m.).

Labai gražios tinkliams
megsti šėivos arba šaudyklės.
Pakruojio apylinkės senosios
šėivos buvo dažnai kaulinės, ne
medinės. Kultūvėse kartojasi
senųjų verpsčių ir naujesniųjų
prieverpčių ornamentai ir
darbo technika.

Knyga užbaigiama rankšluos-
tirėmis, kurios dažnai nevykusios
visokių rokoko ar rusiško
neoklasicizmo pamėgdžiojimu.

Knygai atiduota smilkalai ir
„garbingai rusų tautai“. Duota
verpstė iš 1848 metų su į-
rašyta rusiškai pavarde! Knygai
trumpą įvadą parašė
P. Galaunė. Deja, nepalietė nei
ornamentų, nei darbo techni-
kos. Matyti, negalėjo.

AUDINIAI I

Knyga išleista 1957, 252 psl.
Turi 267 nuotraukas, dalis spal-
vota. Pradedama linų paruošimu.
Duoda paprasčiausią dvi-
nytę paklodę, matyti, išilginio
juostinio rašto, kokias ausda-
vo dažnai iš įvairių liktinių siū-
lų. Toliau seka įvairūs keturny-
čiai ir dimai. Labai įdomus au-
dinys 45 nr., lininis, kurio au-
dimo technikos nebemokėjo iš-
skaityti nė monografijos suda-
rytojai. Tai pradantimis ver-
tas dvynytis ir kartu atkaišyti-
nis. Panaši šiam audiniui yra
180 pav. ir keturnytė atkaišytinė,
kukias beaudė tik 19-tam am.
gale Pakruojio apylinkės senu-
tėse, taip pat ir 131 paprastoji
penkianytė.

Negausiai kažkodėl atstovau-
jamos penkianytės, austos pak-
lodėms, atklodėms ir net
rankšluosčiams. Šie audiniai čia
tik iš Vilniaus krašto, bet buvo
žinomi 19-to a. viduryje apie
Vabalninką, Pakruojį, ypač 101,
105, ir 131 pav. Nepavyko su-
darinėjamos aptarti ir 157 au-
dinys, kuris buvo aštuoniomis
vertas, bet neįprastai parištas
ir mintas. Tokiu audiniu au-
dėjos labai didžiavosi, nes bu-
vo labai komplikuotas ir kiek-
viena klaida tuojau išlįsdavo.

Įdomių raštų, nors ir negau-
siai, atstovaujami aštuonyčiai,

DAIL. TELESFORO VALIAUS NAUJOJI KŪRYBA

Telesforą Valių pažinome
kaip grafiką, raizius medį ir
linoleumą. Jo kūrybai buvo bū-
dingas dramatinis idėjos pa-
brėžimas ir forminis santūrumas.
Visi, kurie seka lietuviš-
kojo meno raida, prisimena pav.
tokį T. Valiaus „Tragediją pa-
jūryje“, kur labai taupiomis
priemonėmis jam pasisekė sim-
boliškai išreikšti žmogaus bū-
ties tragiką.

Nauja aplinka, nauji meno
judėjimai paveikė T. Valiaus
kūrybą. Šios kūrybos pavyz-
džiai buvo išstatyti Almaus ga-
lerijoje Great Necke. Dabar T.
Valius mažiau pabrėžia idėją
bei turinį, daugiau dėmesio su-
telkia į forminį žaismą. Jis i-
juodos — baltos grafikos per-
ėjo į spalvas. Kietą medį ir li-
noleumą pakeitė lankscia mo-
notipo technika (nuo stiklo).
Pasikeitimai vyko pamažu, at-
sipaaiduojant nuo tematinio
sunkumo ir pabrėžiant ritmi-
nį judesį. Į naują kelią labiau-
siai pastūmėjo kelionė į Pary-
žių (1956), iš kur parsivežė
pluoštą naujos technikos ir
naujos dvasios kūrinių. Jis iš-
vystė spalvų ir linijų žaismą.
Jo paveikslai gavo abstraktumo
bruožų. Mėgsta vaizduoti žve-
jų tinklus, kur linijų raizg-
nys leidžia žaisti formomis, į-
vairias teatro scenas, kur lie-
ka tik spalvinės dėmės ir rit-
mas.

T. Valius visada pasižymėjo
savo estetizmu, kuris dabar
dar labiau išpuoselėtas. Tech-
niškai jo spalvų išdėstymai iš-
vystyti į turtinę ir įdomią fak-
tūrą. Jo kūrinių daro labai ma-
lonų ir tvirtą įspūdį. Jauti dai-
lininko jėgą ir mokytojų ap-
valdyti medžiaga.

Kaip minėjom, jis dirba mo-
notipo technika, t. y. spausdi-
na nuo stiklo. Šia technika
daug kas naudojasi. Pradžioje
pagaminamas piešinys su spal-
vomis, ritmo akcentais. Pieši-
nys pakičamas po stiklu ir ta-
da ant stiklo dedami dažai. De-
dama įvairiais būdais: teptuku,
peiliu, tirštus ir skystus.

Perėjus su viena spalva per

DAIL. TELESFORAS VALIUS. Nuotr. V. Maželio.

Technika yra labai lanksti

— leidžia pasiekti įvairiausių
linijų ir teptuko žaismo, ko ne-
pasiekžiama tapyba nei medžio
raizyumu. Panašų efektą kartais
galima gauti litografijoje, pa-
sinaudojant specialiais akmeni-
mis.

Šioje technikoje T. Valius
nuostabiai išvystė faktūrinių
turtinumą ir sugebėjo jį pa-
jungti bendram kompozicijos
ritmui.

P. J.

šešioliknyčiai ir kiti daugiani-
čiai. Atskirai paminėtini vėlyvi
rinkiniai su pridėtinėmis
nytelėmis, bet yra ir senųjų
rinkinių, pav. 231, 232 nr.
Taip vienas kitas kaišytinis, net
pumpurinis arba pešiotinis. Bet
vis tik kaišytiniai per mažai
čia duoti. Gal būt skirta II da-
liai.

Įvadas tepasirašytas „sudary-
tojų“ (J. Balčikonis, M. Glem-
žaitė, H. Kairiukštytė - Jacy-
niėnė, A. Mikėnaitė), bet jame
trūksta net ir paprasčiausios
audinių ir jų išsivystymo ap-
žvalgos.

Įdomu būtų buvę patirti, ko-
kis pav. ryšys tarp Tyzenhau-
sų audimo fabriku, jų „atko-
čių“ ir kaimo audžiamų servie-
tų bei kitų daugianyčių, kom-
plikuotai vertų, rištų ir mintų.

Viską sudarytojai laiko gry-
nai liaudies kūryba, kai Tyzen-
hauzų „atkočiai“ buvo specia-
liai apmokyti, o vėliau audė ir
kituose dvaruose.

Labai neaiškūs ryšys su Kur-
šo audiniais; tai visai neuži-
minta.

Kai palygini dar Žemės Ūkio
Rūmų leistuosius „Sodžiaus me-
no“ tomus, tai pripažinti turi,
kad An. ir A. Tamošaičiai da-
vė geresnius įvadus, nors au-
dinių šiose knygose duota dau-
giau. Tamošaičiai išaiškino ir
kaip kiekvienas audinys buvo
austas, vertas ir mintas, o šiems
„sudarytojams“ daugelio audi-
dinių technika buvo nesupran-
tama. Nesuprastas nei siūlų da-
žymas.

ARCHITEKTŪRA I

Knyga išleista 1957, 407 psl.
su 597 nuotraukomis. Tai 19-
20 a. gyvenamieji namai, klė-
tys, klounai, daržinės, tvartai,
malūnai ir kiti ūkiniai pasta-
tai, jų dalys, kartais ir visos
sodybos su jų apylinkėmis. Nu-
traukos tikrai įdomios. Tai vis
dabar griaunamos Lietuvos
vaizdai, dažniausiai fotografuo-
ti dar prieš 30 metų, kai Lie-
tuva buvo keliama į vienkie-
mius ir sodybos keitėsi. Įva-
das taip pat trumpas. Jį para-
šė F. Bielinskis, K. Čerbulė-
nas ir K. Šešelgis.

MEDŽIO DIRBINIAI II

Knyga išleista 1958, 312 psl.,
su 582 nuotraukomis. Čia įvai-
rios priemonės maistui gaminti
(piestos, trintuklės, piestelės,
druskinės, geriamieji indeliai,
kaušai, šaukštai ir kt., žibinčiai,
žvakidės, tabakinės, klumpės,
lazdos, žaislai, muzikos instru-
mentai, pintiniai indai ir tt.)
Vienur kartojasi raštas, kuris
gausiai sutinkamas verpstėse
ir audiniuose, o kitur aiški vė-
lyva įtaka iš dvarų ir fabriku,
pvz. šaukštuose ir šakutėse aiš-
ki ornamentų ūaka, perim-
ta iš sidabrinių dvarų šaukš-
tų (pvz. 55 - 59), taip pat ir
sidabrinių šakučių (pvz. 79 -
90). Ši darbo technika perkelta
ir kitiems drožiniams, kar-
tais net prieverpstėms. Tokių
naujų įtakų parodo ir pypkės
(porcelianinių įtakos), žvakidės
ir k., kartais pasiimant pavyz-
džius iš knygų ar miestų (pvz.
Lietuvoje nesantį gvulių
piaustymas). Bet dauguma se-
nuųjų dirbinių yra be tų sve-
timųjų įtakų ir galima laikyti
tikrais liudies drožiniais. Šiai
knygai trumpą įvadą parašė P.
Galaunė.

SENOVĖS LIETUVIŲ PA- PUOŠALAI I

Išleista 1958, 320 psl., su
601 nuotrauka. Tai piliakalniai,
kapai ir juose rasti papuoša-
lai iš gintaro, stiklo žalvario,
sidabro ir t.t. Dalis jų duota
ir spalvotų. Kai kurie papuo-
šalai tiek gražūs, kad šiandien
auksinius nešiotų kiekviena
moteris (karoliūs, apyrankės,
diademos, segtukus). Labai įdo-
mos ir drabužių rekonstrukci-
jos. Trumpą įvadą parašė R.
Kulikauskienė ir R. Rimantienė.

Visos penkios knygos spaus-
tos giliauspaudėje, buv. Spin-
dulio spaustuveje, knygų tech-
nikinė pusė gana graži, ko pa-
prastai trūksta sovietinei kny-

V. K. JONYNO VITRAŽAI PRANCIŠKONU KOPLYČIOJE

Brooklynio tėvų pranciškonių
kopyčia yra vieniša, į ją re-
tai užklysta žmonės. Bet ją
verta pamatyti, juoba, kad ji
neuzdara pasauliečiams.

Kopyčia skoningai tvarkoma
Visą puošmeną sudaro nauji
dail V. K. Jonyno vitražai. Vi-
so yra šeši langai ir du šoni-
niai langeliai su tuo pačiu pie-
šiniu — angelu.

Pagrindinis vitražas yra už
didžiojo altoriaus. Jis vaizduo-
ja kenčiančią Lietuvą. Pagrin-
dinei temai panaudota šv. Ve-
ronikos tema su Kristaus vei-
du. Skara įpinta tarp lietuviš-
kų kryžių. Kairėje — Šiluvos
Marija, dešinėje šv. Kazimieras,
taip pat ornamentuoti lietuviš-
kais kryžiais.

Kopyčios šone, arčiau prie
didžiojo altoriaus, yra Šopulin-
gosios Dievo Motinos vitražas
su lietuviškų kryžių motyvais,
su lietuviška sodyba, gamtovaiz-
džiu. Kopyčios gale, priešais
didįjį altorių, žėri dar du vit-
ražai — šv. Pranciškus ir šv.
Antanas.

Vitražų sutinkame beveik
kiekviename bažnyčioje ar kop-
lyčioje. Daugumas jų išpildyti
pritaikant prie žemo skoni-
o, kad būtų visiems supran-
tami. Seni jų piešiniai, sena
technika nepatraukia akies.

V. K. Jonynas jau kuris lai-
kas dirba vitražus ir dirba
meistriškai. Jis stengiasi duo-
tom sąlygom sukurti meno kū-
rinius, kurie būtų prieinami
žmonėms ir kurie turėtų savy-
je polėkį. Todėl ir šios kopy-
čios langai pulsuoja originalia
kūryba.

Jis gana laisvai interpretuo-
ja piešinį, bet jo tiek nesu-
skaldo, tiek nesumodernina,
kad nebūtų suprantamas. Pa-
grindinė tema dominuoja jo
vitraže: aiškiai žiūrimi ir šv.
Kazimieras, ir šv. Pranciškus
ir kiti. Jie nupiešti labai grakš-
čiai. Į juos įpinta ornamentai

MARIJOS apsiereikimas šiluvoje, pranciškonų kopyčios vitražų detales. Nuotr. V. Maželio.

— lietuviški kryžiai, suskaldy-
tos plokštumos. Tiek plėšinys,
tiek ornamentika derinta dra-
siom kontrastinėm spalvom ir
išplovų formomis. Todėl nera-
si čia kokių pasikartojimų. Vis-
kas suderinta ir suvesta į vie-
nį spalvų ir linijų žaidimą, į
pagrindines minties išryškini-
mą.

A. D

Įsikūrė istorikų sekcija prie LK Mokslų Akademijos

Romoje gyvenę lietuviai is-
torikai gegužės 19 susirin-
kė kun. dr. J. Bičiūno bute, įkū-
rė istorikų sekciją prie LKM
Akademijos. Pirmininku išrink-
tas prof. Z. Ivinskis, sekretori-
um, kun. dr. J. Bičiūnas, ar-
chivaru kun. dr. P. Jatulis.

Sekcijos pagrindinis tikslas
koordinuoti šaltinių tyrinėjimo
darba. Šiuo klausimu nutarta:

1. Dirbantieji Vatikano ar ki-
tuose archyvuose, radę doku-

mentą, liečiantį Lietuvą, nors
tai ir nebūtų jo tiesiogiai
studijuojama sritis, nurašo jo
metriką ir perduoda sekcijos
kartotekai;

2. Raštu praneša, kas kokia-
me archyve ir kokį fondą yra
žiūrėjęs, ir pažymi, kokie ten
yra lietuviams vertingi šalti-
niai;

3. Sekcija užveda kartoteką,
kurioje turi būti atžymėta šal-

tiniai, kurie jau yra pas kuri-
nors lietuvi;

4. Įkurti šaltinių biblioteką
archyva, kuriame būtų saugo-
mos filmos su fotografijomis
bei nurašyti egzemplioriai.
Tekstus susklafikuoti pagal tu-
rinį ar chronologiją ir surišti
į tomus;

5. Užvesti registrą visos tu-
rimos ir papildomos archyvi-
nės medžiagos su nurodymu
dokumento, turinio ir laiko;

6. Rūpintis Lietuvos istori-
jos šaltinių leidimu (susirinki-
me plačiau susitarta prie baig-
mų paruošti Lietuvos vyskupų
reliacijų, esančių Vatikano ar-
chyvuose).

Susirinkime diskutuota pa-
talpų ir lėšų klausimas. Sekci-
ja tikisi, kad atsiras mecenatų,
kurie parems jų tyrinėji-
mų darbus ir padės išleisti
istorinius šaltinius.

Sekcijos adresas: kun. dr. J.
Bičiūnas, Via Zucchelli 12, Ro-
(Nukelta į 5 psl.)

Kultūrinė kronika

Prof. J. Eretas, gyvenąs Ba-
zelyje, Šveicarijoje, parašė mo-
nografiją apie prof. St. Salkaus-
kį. Monografija jau baigiama
rinkti. Spausdinama pranciško-
nų spaustuveje Brooklyne. Lei-
džia Ateitinių Federacijos
valdyba kun. J. A. Karaliaus
lėšomis. Knyga turės apie 350
psl.

Aidų žurnalo juri komisija
dar skaito atsiųstus daiiosios
literatūros veikalus. Premija
numatoma paskirti liepos mėn.

Stasio Pilkos, aktorius, re-
čitalis surengtas Bostone bir-
želio 4.

Ohio Liet. Gydytojų draugija
savo trečią 1,000 dol. premiją
didžiausiam kultūriniam reika-
lui šiemet paskyrė Čiurlionio
ansamblui, švenčiančiam savo
veiklos 20. metų sukaktį.

Antonium 1960 — pran-
ciškonų šv. Antano gimnazijos
baigiamosios klasės leidinys;
sudėta mokytojų, mokinių ir
gimnazijos gyvenimo nuotrau-
kos, aprašomas darbas pačioje
gimnazijoje ir gyvenimas bend-
rąbutyje.

gai, bet rusiški priedai ir Lie-
tuvos okupanto garbei vienas
kitas sakinyס nejuokiamai nutei-
kia. Sovietinis režimas visur
reikalauja jį pagarbinti, net ir
liaudies menu.

PEDAGOGINIO Lituanistikos Instituto klausytojai. Gale matosi literatūros lektorių Domas Velička ir liet. kalbos lektorių prof. dr. P. Jonikas.

Švyturys triukšmingoje Chicagoje

Darbininko skaitytojai regis dar nebuvo informuoti pilniau apie vieną mokslo įstaigą, egzistuojančią lietuviškoje Chicagoje, būtent apie **Pedagoginį Lituanistikos Institutą**, kuris susidarė iš aukštesniųjų pedagoginių lituanistikos kursų. Veikia prisiglaudęs gražiame Jaunimo Centre.

REPORTAŽAS IŠ CHICAGOS

Pedagoginio Instituto tikslas — paruošti mokytojus lituanistinėms mokykloms, vadovus lietuvių organizacijoms ir apskritai kultūriniam lietuvių gyvenimui išvievijoje. Instituto direktorius yra prof. dr. A. Liauginas, vicedirektorius Domas Velička, sekretorius Al. Dundulis, lektoriai — dr. V. Sruogienė, dr. P. Jonikas, V. Liulevičius ir kun. Br. Markaitis.

lietuviškąjį avangardą, kuriam bus lemta į savo rankas paimiti lietuviško kultūrinio gyvenimo vaira, mūsų mokyklas ir kitų dvasinių vertybių puoselėjimą ir jų pertiekimą būsimom kartom.

Pirmaisiais savo gyvenimo metais institutas jau turėjo 25 klausytojus. Apie jį susitelkė rėmėjai, aukotojai ir skatintojai, kurių piniginei parama ir pastangos padeda institutui išsilaikyti. Šį rudenį naujuosius mokslo metus institutas pradės jau su 31 klausytoju ir išleis pirmąją institutą baigusiujų laidą.

Tiesa, amerikietiškomis ir biznieriškomis akimis žvelgiant, institute mokslas labai nepraktiškas. Bet jei jį pažvelgsim idealistišku ir lietuvišku žvilgsniu, pamatysime, kad institutas brandina jaunąjį ateities

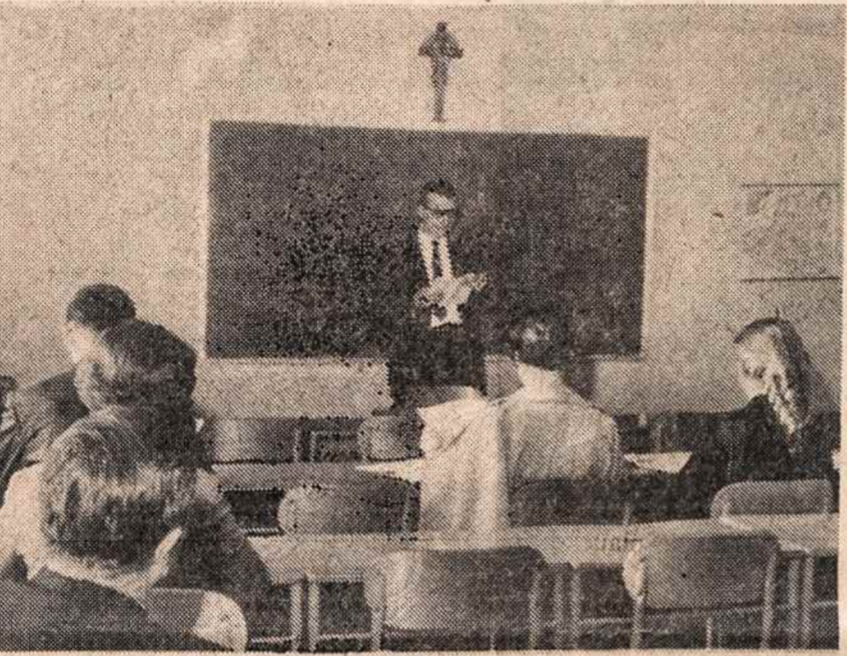
Gegužės 12 buvau instituto vadovybės pakviestas atstovauti Darbininką pirmoje instituto mokslo metų užbaigimo šventėje. Į jaukius lietuviškus Jaunimo Centro rūmus susirinko instituto vadovybė, lektoriai, studentai, rėmėjai ir lietuviškųjų laikraščių atstovai. Šventės

KAI MINĖSIME...

Ir vėl lietuviškoje širdyse gyvas birželis, gyva lietuvių kančia. Vėl pergyvensim netekimą tų, kuriuos šiame pasaulyje taip labai branginome. Rinksimės į minėjimų sales, kad bendrai susimąstytume ties tautos kančia ir tautos gyvybe. Galbūt birės ašaros, kurių nei 20 metų nepajėgė nušluostyti. Galbūt lūpos kalbės kartu su jaunąja Sibiro maldaknygės autore: **"Mūsų tautos kankiniai, išmelskite stiprybės, sumanumo ir vienybės mūsų tautos darbuotojams, išmelskite tikrai šviesų amžinąjį poilsį galvą paguldžiusiems už savo žemę"**.

tu su prašymu jungtis su studentais ateitininkais, minint mūsų tėvynės 20 metų besitęsiančią okupaciją ir tikinčiųjų persekiojimą.

Sibiro maldaknygėje sukauptas lietuvių sielos skausmas, Dievui atsidavimas ir prisikėlimo viltis, tekalbės ir mūsų broliams apie tai, ką mes vadiname birželio vardu. Kadangi Pax Romana sąjungų yra 165 visose pasaulio dalyse, maldaknyges parūpinti ir jas išsiuntinėti reikalauja šiek tiek lėšų. Deja, daugiau negu išgali SAS užsienio skyrius. Ar neprisidėmėme prie šio darbo — ateitininkai moksleiviai, studentai, sendraugiai ir visi šio laikraščio skaitytojai? Šiais metais, kai minėsime baisų birželį mums įprastais būdais, neužmirškime savo auką pasiųsti Ateičiai: 916 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N.Y., pažymėdami, jog ją skiriame SAS Sibiro maldaknygės išsiuntimui. Tai vienas iš vertingiausių dalykų, ką mes pasauliui šiuo metu galime duoti. Tai dalis mūsų pačių.

PED. LITUANISTIKOS INSTITUTO stud. Augustinas Tijūnėlis skaito referatą — "Romantiškielji Vinco Krėvės personažai".

PED. LIT. INSTITUTO klausytojų būrelis su lektorium prof. dr. P. Joniku.

Romoje įsteigta istorikų sekcija

(Atkelta iš 4 psl.)
ma, Italia. Kas norėtų gauti kopiją archyvinį dokumentą, prašomas rašyti tuo adresu.

Steigiamajame sekcijos susirinkime dalyvavo: kun. dr. V. Gidžiūnas, O. F.M., dr. Z. Ivinškis, dr. kun. P. Jutulius, dr. kun. P. Krasauskas, dr. kun.

St. Matulis, MIC, ir prof. dr. P. Rabikauskas, S. J. Kun. dr. P. Jatulius skaitė paskaitą apie Jurgio Radvilos (18 m. amž.) kelionę studijoms į Romą pagal jo 1572 dienoraštį. Prelegentas rašė monografiją apie tą lietuvių kardinolą, Romoje mirusį ir palaidotą.

Pasinaudokite plačiai žinomas ir gerai užsirekomendavusias firmas, siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą, patarnavimu.

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.
LICENSED BY U.S.S.R.

BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue. Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-314 Market St. Tel. MI 2-2452 ir MI 2-1681. Bowling Green 9-6992

• Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietai pasiekia trumpiausiu laiku • Visi maitai apmokami vietoje — mūsų įstaigoje, gavėjas nieko nemoka. • Prie firmos įstaigų yra krautuvs, kuriose galite gauti įvairiausių prekių • Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%.

Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 iki 6 v., šeštad. ir sekmad. nuo 9 iki 4 val. vak.

MŪSŲ SKYRIAI

78 Second Avenue, NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	107 So. Vermont Ave., LOS ANGELES 4, CALIF. DUNKIN 5-6550	11601 Jos. Campau Ave., DETROIT 12, MICH. TOWNSEND 8-0298
832 North 7th Street PHILADELPHIA 23, PA. WALnut 3-1747	1241 N. Ashland Ave. CHICAGO 22, ILL. HUMBolt 6-2818	651 Albany Avenue HARTFORD, CONN. CHApel 7-5164
46 Whitehead Ave. SOUTH RIVER, N. J. CLIFFord 7-6320		

Norėdami daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogu

MIUNCHENO MIESTO jaukus kampelis. Kairėje senoji rotušė (XVI a.), dešinėje šv. Dvasios bažnyčia. Nuotr. J. Medaiciū.

EUCCHARISTINIAME KONGRESE

(Atkelta iš 3 psl.)

cheno amatininkai. Generalinis sekretoriatas tyčia neužskandė tu pintinių atitinkamosie imonėse, bet Bavarijos aklųjų sąjungoje, kad ir akliesiems tuo būdu būtų duota progą regimai prisidėti prie kongreso paruošimo. Šios pintinės su 1,200 komuniui bus sudėtos popiežiaus legato mišioms prie altoriaus Teresės aikštės viduryje. Per mišias bus galima pakonsekruoti iš karto 450,000 ostijų.

Ostijoms pagaminti Freiburgo diecezijos jaunieji ūkininkai sudejo 300 centnerių kviečių. Speyerio ir Wurzburgo diecezijų jaunieji ūkininkai atvežė Miunchenan 3,000 litrų mišų vyno. Iš kvietinių miltų, atlikusių nuo ostijų, bus kepama duona ir dalinama neturtingiesiems.

ALKTI NEREIKS

Miesto komisija, kuriai pirmininkauja Caritas direktorius Msgr. O. Jandl, užtikrina, kad maisto užteks visiems kongreso dalyviams. Iš 3,000 Miuncheno restoranų yra parengta 1,200 tinkamų kongreso svečiams. Kai kurie restoranai susitarė tiesioginiai su kelionių biurais, organizuojančiais keliones į kongresą. Per juos gauta užsakymų 100,000 valgių. Tačiau visi restoranuose nesuvalgius. Todėl teks valgyti pakaitom. Be to, numatoma pastatyti mieste keliolika valgyklų —

palapinių. Į vieną palapinę sutilps ligi 1,000 žmonių. Ten bus išduodami gėrimai ir greit pagaminami valgiai. Bufetai bus įrengti visose autobusų stotyse ir automašinų pastatymų vietose. Specialūs traukiniai, kurie veš kongreso dalyvius, turės po vagoną — restoraną. Daroma viskas, kad kongreso svečiai galėtų ir socialiai ir nebrangiai pavalgyti.

Jaunimo pavalgydinimui bus pastatytos 5 didžiulės palapinės, kurios per dieną pajėgės išduoti po 100.000 maisto davinii. Vieno palapinėje ras vietos nuo 1 iki 8 tūkstančių jaunuolių. Maistas bus į jas pristatomas iš lauko virtuvių. Tokių lauko virtuvių reikės bent 120. Jas įrengs federal. vokiečių policijos dalinys, vokiečių Raudonasis Kryžius ir privačios sąjungos, tačiau valgius ruoš maisto komisijos personalas.

400 VĒLIAUVŲ

Apie Teresės aikštę, kurioje paskutinėmis kongreso dienomis susitiks visi dalyviai, nei bendrai programai, plevsuos 400 vėliavų. Jų pasiuvimas patikėtas Vakarų Vokietijos diecezijų mergaičių organizacijom, kurios ne tik darba, bet ir pačią medžiagą aukoja. Vėliavose bus pavaizduoti diecezijos būdingi arba eucharistiniai simboliai. Pirmosios vėliavos jau atsiųstos Miunchenai.

STOUGHTON, MASS.

R. A. Tručinskas, gyvenąs 69 Grove St., vedė G. L. Martinelli iš Brocktono. Vestuvės buvo gegužės 29. Naujavedžiai išvyko pavestuvei kelionei į Kanadą. Laimingos kelionės ir gero gyvenimo!

William, John Korowski, Donald Miller, savo laiku jis lankė lietuvišką šeštadienę mokyklą, William Reilly, Francis Winslow, Pamela Kelly, Hellen Zabrosky.

Viešąją aukštesniąją mokyklą baigė 173 mokiniai. Iš jų lietuviai ar lietuviškos kilmės: Barbara Eichorn (m. Sveikauskaitė), Patricia Russel Ručinskaitė, Mary Revnoff (m. liet.), Barbara Baraglia (motina liet.), Cynthia Tripp (m. Dervynytė), Elaine Fellos (m. Gasūnienė), Carolyn Unda (tėvas nuo Utenos), John Dembrovsky, John Adomaitis, Robert Kosinski (sulenkęs lietuviškus), William Grigą. St. Marys aukšt. mokyklą baigė 51 mokinys. Iš jų lietuviai: Julevich (Jurgelevičius)

Balfui surinkta virš 250 svarų įvairių rūbų ir pasiūsta per So. Bostono skyrių. Mr. Brovick, žydas, paaukėjo keletą ryšulių. Tai jau antrą kartą. Jo tėvai iš Telšių.

Žydu Stoughtone yra apie 100. Kai kurie iš Lietuvos. Kartą sutinku rabbi Gerson, kuris užklaudė apie Kupiškį, Rokiškį. Kitą kartą nuėjau į kirpyklą. Jos vedėjas supažindino mane su "country man". Matau, kad jo išvaizda nelietuviška, paklausiu, ar kalba rusiškai. Jis gi paklaudė mane — ar kalbu lietuviškai. Jis iš Plungės, pavadė Bass.

Lietuviai graduantai iš St. Mary's mokyklos gavo po "Lithuania through the Ages", kiti "Lithuanian Folk tales". Be to, Pamela Kelly ir William Reilly gavo po 125 dol. per Fr. W. Gunn iš Sv. Vardo draugijos kaip paskatinimą toliau mokytis.

Kaziuonė Stokienė jau antra savaitė kaip guli Carnegie ligoninėje Dorchester, Mass.

Mikas

Adelaidėje televizijos programoje pirmą kartą demonstruoti lietuvių kiti. Sėkėjų grupelį vadovavo B. Lapšienė.

IŠ VISUR

— Dr. Antanas Klimas, kuris profesoriauja Rochesterio universitete, rugpjūčio 6 išskrenda į Europą dalyvauti pirmajame pasauliniame dialektologijos kongrese, kuris bus rugpjūčio 21 - 27 Belgijoje. Tame kongrese, skaitys paskaitą apie vokiečių ir rusų kalbų skolinius lietuvių kalboje. Dr. A. Klimas yra to kongreso mokslinio komiteto narys. Rochesterio universitetą taip pat atstovaus aštuntame tarptautiniame modernių kalbų kongrese Liege, Belgijoje. Dr. A. Klimas yra doktorizavęs Pennsilvanijos universitete, augina 2 sūnus ir duktę. Sūnus Pauliaus Raimondo susilaukė šiom dienom.

— Lituaniškos skyrius Fordhama universitete New Yorke šią vasarą neveiks. Surinkta lėšų, bet nesurinko pakankamas skaičius studentų. Reikėjo dvidešimt penkių, o te užsirašė tik keturiolika.

— Studijų savaitę rugpjūčio 7-15 ruošia ateitininkai sendraugiai ir Europos Fronto Bičiuliai drauge. Vieta — Miuncheno Berniede prie Starnbergo ežero. Kadangi Eucharistinis kongresas dalyvius gerokai išvargins, tai ši studijų savaitė bus skirta daugiau poilsui, nors paskaitos paruoštos ir skaitomos mūsų žymiųjų kultūrininkų vyks beveik kasdien; tačiau kita visos savaitės programa bus daugiau pramoginė, tinkama daugiau poilsiui. Numatyta bent viena išvyka laivu aplink Starnbergo ežerą. Studijos savaitės metu bus paminėta ir 20 metų Lietuvos pavergimo liūdna sukaktis.

Los Angeles išrinkta nauja Alto valdyba: pirm. Julius Juodelis, vicepirm. — Algis Raulinaitis ir Rita Medžiukaitė, izd. Antanas Skyrius, koresp. Violeta Mitkaitė, fin. sek. Adakris Petrauskas, prof. sek. Lita Zilevičiūtė. Kontrolės komisiją sudaro Z. Balsyte, J. Kojelis, St. Liaudanskas.

— Vilniuje teveikia 11 bažnyčių iš 34.

— Gabrielis Kajeckas, Lietuvos atstovo Washingtono sūnus, baigė su pagyrimu Georgetown universiteto kolegijos mokslus. Toliau mano studijuoti literatūrą Yale universitete, New Haven, Conn.

— Bronius Čikotas rugsėjo 17 susituokia su Janina Katelyte Chicagoje, o Zinaida Čikotaitė liepos 2 išteka Philadelphiaje už Rimo Kalvaičio.

— Darius Lapinskas, baigęs muzikos konservatoriją Bostone, jau porą metų toliau studijuoja Vokietijoje. Už vieną kompoziciją gavo stambią stipendiją studijom tęsti. Jaunesnysis mūsų kompozitorius yra ateitininkas.

— Antanas Linkus, brolis kunigo Aniceto Linkaus, šv. Kryžiaus lietuvių parapijos klebono, Chicagoje mirė birželio 9. Palaidotas birželio 13.

Gražiame Maine krašte, KENNEBUNKPORT, Me.

vasarvietėje, prie Atlanto

BERNIUKŲ STOVYKLA

vadov. Tėvų Pranciškonų, prasideda liepos 1 ir baigiasi liepos 29. Norintieji gali pasiikyti ir ilgiau. ▲ Berniukai priimami nuo 7 iki 15 metų. Stovyklos vadovybė užtikrina kiekvienam fizinį, dvasinį ir tautinį atsigaivinimą.

Dėl informacijų rašyti:

Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine

Tel. Worth 7-2011

Vasaros atostogos prie ATLANTO

Geriausiai pailsėsite atostogų šalyje Kennebunkport, Me.

Pranciškonų vienuolynas priima pavienius asmenis ir šeimas. Šiomet papigintos kainos ■ Atostogavimo sezonas prasideda liepos 1 ir baigiasi rugsėjo 1.

Daugelio metų praktika rodo, kad tūkstai grįžta pailsėję žavioje Maino gamtoje ir gaivinančioje jūroje. Šiomet galėtumėt ir jūs būti jų tarpe. Dėl informacijų kreipitis

FRANCISCAN MONASTERY, Kennebunkport, Maine
Tel. Worth 7-2011

Kun. V. Dabušui, birželio 15 sulaukusiam 25 metų kunigystės sukakties, Darbininko administracija ir pranciškonų vienuolynas surengė jaukias vaišes, kuriose dalyvavo Darbininko redakcija, spaustuvės tarnautojai, pranciškonai tėvai ir broliukai. Praėjusį savaitgalį kun. V. Dabušis Ateitininkų Federacijos reikalais lankėsi Chicagoje.

Apreiškimo parapijos mokykla mokslo metus iškilmingai baigia ateinantį sekmadienį, birželio 26. Per 9 val. mišias mokyklos graduantai priims šv. komuniją, diplomus parapijos klebonas kun. N. Pakalnis išdalins 3 val. popiet bažnyčioje.

Vytauto Valiuko motina, gyvenusi pas savo dukterį Toronte, birželio 4 mirė. Palaidota birželio 11 naujose lietuvių kapinėse, kurias įsigijo šv. Jono parapija. Vytautas Valiukas, lai dotuvėse dalyvavo su savo žmona Salomėja Valiukienė - Nasvytyte.

Už a. a. pulk. Stanislovą Šleikį, mirties metinėse birželio 17, tėvų pranciškonų koplyčioje buvo egzekvijos ir mišios, kuriose dalyvavo šeimos nariai ir giminės.

Albinui Elskui, dailininkui, gimė sūnus, kuriam duotas vardas Albinas Petras. Elskai augina dar dvi dukreles.

DARBININKO nauji skaitytovai. Darbininką kitiems užsakė:

P. Lapurka iš Woodhave, N. Y. — lietuviui misijonierui Japonijoje. J. Gedimtas iš So. Bostono — R. Bartulienėi Lenkijoje, I. Vatančius — K. Navickui, E. Chicago, Ind., S. Bernadis — O. Zvirblėnėi, abi iš Detroit, Mich., A. Daukantas iš Dorchester — Mingaudienei, S. Dorchester—Mingaudienei, So. Bostone, B. Gaillūnienė iš So. Bostono — V. Stankevičiui, St. Petersburg, Fal., O. Simanskytė — M. Simanskienei, abi iš Kenosha, Wisc., kun. V. Bitinas — R. Samuliu, Hamden, Conn., B. Tamulėvičius — J. Bartkui, Westfield, Mass.

Darbininką užsisakė:
A. K. Masaitis, Westfield, Mass., O. Jakobsėhe, Bloomfield, N.J., A. Sholes, Coventry, Conn., kun. Z. Geležius, St. Louis, Mo., M. Jatkonienė, Highlans Mills, N. Y., A. Totraitis, Toronto, Ont. Canada, S. Paculey, Brooklyn, N. Y.
Džiaugiasi naujais skaitytovais, linki viso gero ir nuoširdžiai dėkoja
Darbininko administracija

SAS New Yorko draugovės susirinkime birželio 11, kuris įvyko pas J. A. Kazickus, New Rochelle, N.Y., išsirinko naują valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirm. Gediminas Naujokaitis, vicepirm. R. Gedėika, sekr. Vida Lušytė, išd. Algis Zibas, soc. reik. Algis Saulys, kandidatai G. Trimakas ir Irena Bražinskaitė. Susirinkime paskaitą skaitė Alg. Zemaitytis apie režisoriaus uždavinius bei atsakomybę dramą parenkant ir statant. Buvo aptarti draugovės vasaros darbai ir studentų ateitininkų vasaros stovyklos reikalai; sutarta kuo gausiau dalyvauti jubilėjiniame kongrese Chicagoje rugsėjo 2-4 dienomis.

Jonas Stonis, turėjęs mėsos paruošimo įmonę Brooklyne, birželio 10, važiuodamas namo automobiliu, atsitrenkė į mūrą, ir susižeidęs mirė. Palaidotas birželio 14 iš Apreiškimo par. bažnyčios. Velionis buvo 67 metų amžiaus.

PADĖKA

Reiškiame ypatingą padėką muzikui A. Visminui ir jo vadovaujamo choro vaidintojų grupės nariams — Mary Kulis, Mary Zemaitis, I. Sitkui, B. Čepukui ir K. Gobužiui už gražiai suvaidintą veikalą „Daina be galo“, kuris visiems labai patiko ir suteikė gardsus juokus. Vaidinimas buvo atliktas Aušros Vartų parapijos salėje ALRK Moterų S-gos New Yorko ir New Jersey atstovių suvažiavimo metu.

New Yorko 12 kuopos
valdyba

Reginos Savickaitės su Vytautu Valatkaičiu sutuoktuvės bus liepos 2, šeštadienį, 5:30 val. popiet šv. Trejybės parapijos bažnyčioje Newarke, N. J.

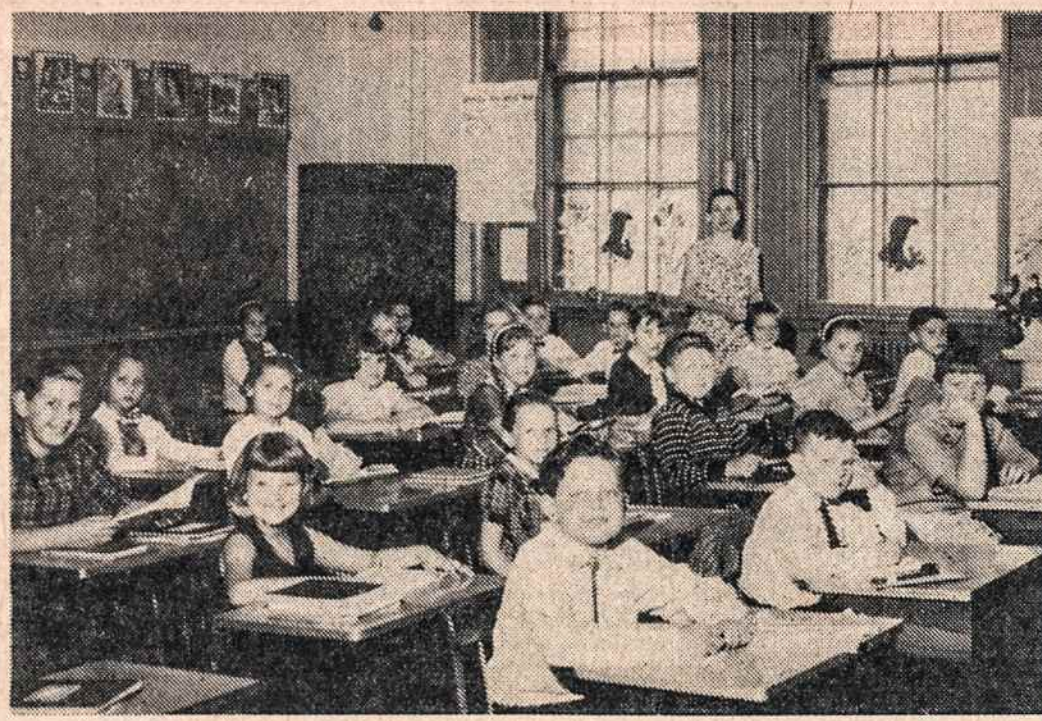
Bendras L.A.K. ir L.S.K. bei paskirų sportininkų - sportininkų susirinkimas šaukiamas Atletų Klubu patalpose ketvirtadienį, birželio 23 d., 8 val. vakare. Susirinkime bus svarstomas dalyvavimas ir pasirošimas Šiaurės Amerikos Lietuvių žaidynės Chicagoje ir tolimesnėje sporto darbai. Vadovybė

NEVELUOKITE GAUTI PILIETYBĘ

Lapkričio 8 bus renkamas JAV prezidentas ketveriems metams. Svarbu visiems rinkimuose dalyvauti. Nauji piliečiai, kad gautų balsuoti, turi gauti pilietybę iki rugpjūčio 9. Liko tik du mėnesiai laiko. Neatidėliodami užpildykite prašymus (aplikacijas), kurias prisiuntė Emigracijos Natūralizacijos biuras. JAV vyriausybė pageidauja, kad ateiviai kuo greičiau taptų piliečiais ir imtųsi krašto pilietybę pareigų. Tad visi, dar neturę pilietybės, užpildykite aplikacijas. Jei kam tuo reikalu būtų reikalinga kokių informacijų, kreipkitės asmeniškai ar telefonu pas D. Klingą, 337 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telefonas EV 4-1232.

Parduodami 4 kambarių baldai bei išnuomojami 4 kambariai gerame stovyje. Kreiptis vakarais po 6 val.: 201 So. 2nd St. Apt. 29, Brooklyn 11, N.Y.

Viengungio bute išnuomojami 1, 2 ar 3 kambariai. Kaina nuo 4 iki 7 dol. savaitei. Namas yra netoli pašto, parko ir De Kalb Canarsie požeminio traukinio stoties. Kreiptis tel. EV 6-0923 po 7 val. vakare.

BOSTONO lituanistikos III-IV skyriaus mokiniai su mokytoja D. Ivaškienė. Nuotr. B. Kerbelienė.

PAGERBĖ KUN. A. ARBAČINSKĄ BROCKTON, MASS.

Sv. Kazimiero parapijos salėje gegužės 10 buvo suruštotos pagerbtuvės šios parapijos vikarui kun. Albertui Abračinsku, minėjusiam kunigystės 20 metų sukaktį. Kunigu buvo įšventintas 1940 gegužės 3, pirmicijai atlaikė gegužės 5 taip pat Brocktone, kur yra gimęs 1912 kovo 23. Sv. Jono kunigų seminariją baigė Brighton, Mass. 1940 gegužės 15 buvo paskirtas šv. Petro parapijos So. Bostono vikaru. Išbuvęs tose pareigose 13 metų. Apie pusmetį, 1953, buvo vikaru Nekalto Prasišėjimo lietuvių parapijoje Cambridge, Mass., iš kur atkeltas į Brocktoną, savo gimtąjį miestą.

Kun. A. Abračinskas yra tylus, bet labai judrus ir veiklus. Kai Brocktone buvo perkami Nukryžiuotojo Jėzaus seserim namai, jisai tam tikslui

sutelkė apie 25,000 dol. Bostone rūpinosi bažnyčios atnaujinimu, išdažymu, vitražais ir tiem reikalams surinko per 75,000 dol. Bostone taip pat daug prisidėjo prie šv. Petro parapijos mokyklos steigimo ir išlaikymo. Miškai dirba su Lietuvos vyčiais, sodalietėmis, šv. Vardo draugijos vyrais. Brocktone daug jėgų skyrė statymui naujos klebonijos. Dabar yra įsijungęs į vaju statyti namus parapijoje dirbančiom Nukryžiuotojo Jėzaus seserim.

Pagerbtuvėse dalyvavo ir sveiki kinai buvę jo klebonai: prel. Pr. Virmauskis ir kun. Pr. Juškaitis, dabartinis klebonas prel. Pr. Strakauskas ir k. Dalyva apylinkės kunigai, apie 100 svečių iš Bostono, gausus būrys parapiečių ir jubilato giminių. Dalyvavo taip pat dar gyva jo motina Ursulė. Tėvas Mykolas prieš keliolika metų yra miręs. Savo metu buvo vienas iš veiklių Brocktono visuomenininkų, draugijų kūrėjų ir pirmininkų; pirmininkavo ir Lietuvių Katalikų Darbininkų Sąjungai (LDS), kuri tada leido Darbininką. Jubiliatui kun. A. Abračinskui linkime daug sveikatos, ištvermės ir sėkmės apaštališkame ir lietuviškame darbe.

Jonas Gutauskas, gyv. 122 North Ave., bakalauras laipsniu baigė mechanikos inžinieriaus mokslus Northeastern universitete, Boston, Mass.

Kęstutis Stašaitis, šv. Kazimiero parapijos VI-to skyriaus mokinys, už savo piešinius gavo pirmąją dovaną. Mokinių piešinių paroda buvo surušta Bostono kolegijos namuose, Newtown, Mass. Ruošė Bostono arkivyskupija. G.L.

Išnuomojamas vienas kambarys su baldais Woodhavene, 85 gatvėje. Kreiptis po 5 val. vak. telef. HI 1-5055.

Milžino paunksmė, Balio Sruogos veikalas, bus vaidinamas Bostone lapkričio 13. Vadins Montrealiu Liet. Dramos teatras Vaidinimą rengia Laisvės Varpas. Visos organizacijos prašomos nurodytą dieną neorganizuoti kitų vakarų, o ateiti pažūrėti "Milžino paunksmės".

Moksleiviai ateitininkai ketina gausiai dalyvauti savo vasaros stovykloje, kuri rytiniam pakraščiui bus gražioje Cape Cod apylinkėje, Monomet, Mass. Stovyklavietė turi puikius pastatus, sales, sporto aikštes ir priemones, laivelius. Yra gražiame pušyne, netoli marių. Stovykla rūpinasi MAS ryšių apygarda. Registraciją praveda K. Pliuškonis, 3318 Friendship St., Philadelphia, Pa. Stovykla bus rugpjūčio 13 - 27.

Skautai Atlanto rajone stovykla rugpjūčio 27 — rugsėjo 5 Worcester, Mass.

Reda Lendraitė bakalauras laipsniu baigė laisvųjų menų mokslus Northeastern universitete.

M. Cibavičienė su sūnumi atvyko iš Argentinos ir sustojo Bostone. Vyras su kitais sūnumis atvyksta vėliau. M. Cibavičienė yra Veronikos Kulbokenės, vilnietės, sesuo.

Onos Ivaškienės tautinių šokių grupė labai gražiai pasirodė tautų festivalyje Washingtono spaudoje. Bostono šokėjai taip pat buvo pakviesti į Lietuvos pasiuntinybės namus, kur juos priėmė, vaišino ir sveikino Lietuvos atstovas J. Kažekas.

Redaio programos RADIJO VALANDA

ved. Antanas F. Kneizys
WHIL — 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdien. nuo 11 iki 12 vid.

LAISVĖS VARPAS
ved. P. Višėnis
WKOX — 1190 kil. Farmington, Mass.
Sekmdienį nuo 8 iki 9 val. ryte.

RADIJO PROGRAMA
ved. Step. Minkus, Boston, Mass.
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmdien. nuo 2:30 iki 3 p.p.

VYČIŲ PROGRAMA
WLOA — 1550 kil. Braddock, Penna.
Sekmdien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

LIETUVOS ATSIMINIMAI
ved. Jokūbas Stukas
WEVD — 1330 kil., New York, N. Y.
Seštad. nuo 4 iki 5 p.p.

CATSKILL KALNUOSE
lietuvių vasarvietė
DRUSKONIE HALL
dar priima užsakymus vasarai ir liepos 4 (4 July) savaitgaliiui.
Rašyti:
Mrs. S. Kraunaitis, Andes, N.Y.
Tel. Andes (Endis) N. Y. 2781

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVASKIENĖS
BALDŲ KRAUTUVĖS
galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lėmos, vaikai lovuotės, virtuvės reikmenys ir k.
LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Tel.: AN 8-4618
Res.: AN 8-5961
Krautuvelyje galima gauti DARBININKĄ, praėjusį savaitgalį arba užsakyti naujai.

VAITKUS FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS WAITKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
ir BALSAMUOTOJAS
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį Nauja moderniška koplyčia šermėnais dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiais kainomis. Kainos tos pašios ir į kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORK
Wm. J. Drake (Dragunas)
LIETUVIŠ ADVOKATAS
84-14 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN 21, N. Y.
(Forest Parkway stotis)
Tel. Hlckory 1-5220
Rez. Jamaica 6-7272

Since 1889
OUR ONLY STORE
We Deliver Anywhere
We Telegraph Flowers Anywhere
Weddings & Funerals
our specialty

LASKAS FLOWERS
"FLOWERS FOR EVERY OCCASION"
270 BROADWAY
BROOKLYN 11, N. Y.
Phone: Evergreen 4-8859
7281

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNISKA KOPLYCIA
423 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas (BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Directorius
ALB. BALTRONAS — BALTON
— Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiame garbingas laidotuves Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

JUOZAS ZUKAS ir Josefina Rusaitė susituokė birželio 12. Nuotr. V. Mažello.

LIETUVIŲ DIENA

MARIANAPOLYJE — Thompson, Conn.
LIEPOS 4 D., 1960 M.

PROGRAMA

11 val. Iškilmingos SV. MISIOS su PAMOKSLU. Worcesterio — Sv. Kazimiero parap. choras giedos per Mišias. ISPAŽINTYS bus klausomos prieš Mišias.
3 val. MENINE programa:
1. Kalba — John D. Adams, Rep. State of Connecticut
2. Tautiniai šokiai.
3. Muzikalinė programos dalis.
4 val. prasidės SOKIAI prie gero orkestro.

Ižanga į parką 50¢ — Įvairios gražios dovanos bus išdalintos kaip DOOR PRIZES

